

Gudstjenestegrupper ved Gellerup Kirke

Siden september 2010 har vi haft gudstjenestegrupper ved Gellerup Kirke. Grupperne er på skift ansvarlige for planlægning af søndagens højmesse, og gudstjenestegrupperne bidrager på forskellig vis i søndagens gudstjeneste. Dette dokument beskriver baggrunden for at arbejde med menighedens højmesse i denne form, og hvordan arbejdet foregår i praksis.

1. Formål med gudstjenestegrupper

Formålet med at lade menighedens ugentlige højmesse blive til i en gudstjenestegrupper er for det første at give gode rammer for det almindelige præstedømme, hvor menighedens væren er medlemmernes fælles liv og ansvar. Gudstjenestegrupperne skal således modvirke en tankegang, hvor gudstjenesten ”køres professionelt af de ansatte”, og modtages af ”forbrugerne” (producent-konsument-forhold). De ansatte er vigtige ressourcer, der bidrager til at skabe gode rammer, så menigheden selv kan træde i karakter som et fællesskab af myndige lægfolk. Herved bliver det en forudsætning, at der sker lige præcis det, som menigheden har visioner og kræfter til at lave, og ikke det, som de ansatte kan nå. Dette opnås gennem gudstjenestegrupperne ved at menigheden får konkret delagtighed i gudstjenesten.

Formålet med gudstjenestegrupperne er for det andet, at skabe en relationsrig menighed og en relationsrig gudstjeneste. Visionen er, at fællesskabet kan trives og vokse, således at der til stadighed er let adgang til at knytte relationer til andre i menigheden for enhver, der ønsker det. Således er det et formål, at gudstjenestegrupperne ikke bliver interessegrupper for mennesker, der ligner hinanden, men åbne grupper, der bevidst skaber rum for forskellighed, både hvad angår sammensætning og opgavedefinering, og som er sammen om at tage imod nye kirkegængere og invitere ind i et fællesskab søndag formiddag.

2. Baggrund

2a. Gellerup Kirkes tradition for at være en menighedsbåret kirke

Siden kirkens indvielse har Gellerup Kirke været båret af lægfolk, som har været og stadig er det bærende element i meget af kirkens liv. Ungdomsbevægelserne FDF – Frivilligt Dreng og Pige-forbund og KFUM og KFUK i Danmark har i hele kirkens historie spillet en stor rolle og leveret mange ledere og menighedsrådsmedlemmer til kirken; mange frivillige er indgået i forskellige udvalg omkring menighedsrådet og har arrangeret værestedsaftner, internationale aftner, sogneaftner, Fri Fredag osv.; syklubben har i mange år bidraget til kirkens diakonale arbejde og missionsprojekter; folk fra menigheden har været dybt involveret i venskabsmenigheder og missionsprojekter; frivillige har været med i organiseringen af kirkehøjskolen osv.

I dag er hele Gellerup Kirkes arbejde organiseret i ”Netværket”, der fungerer som et slags repræsentantskab for menighedsrådet. Her samles alle tovholdere for kirkens forskellige udvalg og grupper, lønnede medarbejdere og MRmedlemmer, og Netværket har således trådt ud i alle dele af kirkens arbejde. Netværket er Gellerup Kirkes forsøg på at organisere en netværksstruktur, som er flad, demokratisk og menighedsbåret, og hvor en grundtanke er, at det skal være let at tage initiativer og bidrage, det skal være let at komme med, og man skal ikke have dårlig samvittighed over at takke af, når man engagerer sig nye steder.

Tovholderne for gudstjenestegrupperne er medlemmer af Netværket.

2b. Læg-engagement i højmesserne indtil 2010

Indtil oprettelsen af gudstjenestegrupperne i 2010, havde vi oplevet en bevægelse hen imod større og større involvering af lægfolk i højmesserne. Omdrejningspunktet var præsten, som spurgte medlemmer af menigheden om ”hjælp”. Dette kunne være ad hoc, eller ud fra forskellige lister alt efter folks ønsker og interesser. Der fandt således ikke en samtale sted mellem de, der var involveret i gudstjenesten, og de involverede lægfolk havde karakter af at være præstens ”hjælper”.

Af opgaver, som blev udført af medlemmer af menigheden, allerede inden gudstjenestegrupperne blev oprettet, kan nævnes:

- indgangs- og udgangsbøn
- læglæsning (ved internationale gudstjeneste er der mange læglæsere, som læser på forskellige sprog)
- nadveruddeling
- børnekirke
- oversættelse af prædikenen til engelsk
- blomster (1 gang om måneden)
- procession (internationale gudstjenester)
- forbønner (internationale gudstjenester)
- styre PP-show under gudstjenesten (internationale gudstjenester)
- et barn giver gaven fra kirken ved dåb

Menighedsrådet ønskede med oprettelsen af gudstjenestegrupperne at fremme lægfolkets ejerskab for gudstjenesten på en sådan måde, at det fremmer fællesskab mellem de gudstjenestefejrende, og at det mærkes, at gudstjenesten er båret af menighedens fællesskab.

2c. Menighedsrådets vision

Arbejdet med/ i gudstjenestegrupper er funderet i menighedsrådets vision, som lyder:

Gellerup Kirke ønsker at være en kirke der

- har Jesus Kristus i centrum
- er båret af fællesskab
- er engageret i verden

Uddybning:

Gellerup Kirke ønsker

- gennem forkyndelse og omsorg at pege på Guds betingelsesløse kærlighed til den enkelte og invitere til et fællesskab, der har Guds Søn, Jesus Kristus, i centrum
- at give den enkelte og menighedens liv og tro plads og udtryk i gudstjenesten og i åbne fællesskaber
- at være en vedkommende og miljøbevidst storbykirke, der er engageret i den verden, vi er en del af

2d. Teologisk baggrund

Fællesskab

Ordet fællesskab er i kirkelig sammenhæng først og fremmest en teologisk bestemmelse eller en teologisk tolkningsnøgle til kirkens tro. Den oldkirkelige teologi beskriver Guds indre relation mellem de tre personer, Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd, som fællesskab. Guds historie med mennesker er en invitation til at indgå i dette fællesskab. Gud inviterer til fællesskab med sig, da han skaber mennesket i sit billede. Dernæst inviterer han til fællesskab med sig gennem Jesu fødsel og liv, hans død og hans opstandelse. Endelig inviterer han til fællesskab med sig, idet han sender sin Helligånd, hvorved også kirken som fællesskab kaldes sammen.

Skal denne teologiske tolkning ikke blot være abstrakte og kropsløse ord, må kirken leve i overensstemmelse med sit budskab og selv indbyde til fællesskab.

Fællesskab er og bør være nerven i kirkens liv og i gudstjenesten som kirkens centrale livsytring. Fællesskab er nerven i dåben, hvor barnet sættes ind i fællesskabet med Gud og i fællesskabet af kristne. Fællesskab er nerven i nadveren, hvor Kristus inviterer til fællesskab med

sig, og hvor menigheden samles til ”et brød”. Fællesskab er nerven, når vi samles om at høre Guds ord, og når vi svarer gennem gudstjenestens salmer og bønner.

Det fællesskab, vi i Kristus er i, har korsets tegn som fortegn. Det rækker mod himlen, til Gud selv, og det strækker sig kloden rundt til mennesker i og udenfor kirken. Derfor er det i dybeste forstand ikke muligt at være kristen ”for sig selv”. At være kristen er at være indfældet i det fællesskab, der har Jesus Kristus som centrum. Det fællesskab er fyldt af verdens mest forskellige mennesker. Gudstjenestefejringen skal synliggøre og skabe rum for fællesskabet mellem os som mennesker - et fællesskab, der synliggør forskellighed, uenighed, sårbarhed, magtesløshed, mulighed og uafsladeligt kæmper mod at lukke sig eksklusivt om sig selv.

Når forskellighed er vores vilkår, indebærer det, at gudstjenesten langt hen ad vejen er kompromisernes holdeplads. Martin Modéus skriver:

”Vi kan aldrig nå frem til en gudstjeneste, som alle er helt tilfredse med, men vi kan lære at forstå hinandens perspektiver, og som bedende og søgende sammen lære at give rum for dem i højmessens.”¹

Med gudstjenestegrupper ønsker vi at give mulighed for at finde ind i et åbent fællesskab, som har gudstjenesten som omdrejningspunkt. Ofte kan kirken have en tendens til at vise væk fra søndagsgudstjenesten, hvis det særligt er fællesskab, folk søger, og i stedet henviser til nogle af de øvrige aktiviteter i kirken². Vi ønsker, at vise hen til gudstjenesten som det helt centrale i kirkens liv. Det konkrete fællesskab i gudstjenestegruppen kan være med til at skabe relationer mellem vidt forskellige mennesker i menigheden og på tværs af forskellige grupperinger i menigheden. Og som et særdeles vigtigt aspekt kan gudstjenestegrupper være en vej ind i menigheden for folk, som ikke har en stærk tilknytning til kirken, da det forærer et menneske en opgave/en grund, til at gå til gudstjeneste og gør, at der er nogle folk, man har en tættere relation til.

Gudstjenestens grundlæggende relationer

Martin Modéus beskriver gudstjenesten som et møde i tre grundrelationer: Gudstjenesten skal skabe rum for et møde med Gud; den skal skabe rum for, at jeg møder mig selv sandt, og den skal skabe rum for, at jeg møder mit medmenneske. Gudstjenesten skal ikke blot *handle om* disse grundrelationer, men *skabe rum for* at de får plads på oplevelsesplanet³.

I arbejdet med vores højmesse har vi sammen i menighedsråds- og netværkssammenhæng analyseret vores gudstjenester, og i analysen er der mange tidspunkter i gudstjenesten, hvor vi hver især oplever mødet med Gud og det sande møde med én selv. Derimod var det en generel oplevelse, at gudstjenesten snarere taler om mødet med medmennesket, end at den skaber rum for dette møde. Menighedsrådet ønskede derfor med oprettelsen af gudstjenestegrupperne at sætte særlig fokus på denne relation – ikke for at de øvrige relationer skal nedtones, men for at alle de tre grundrelationer skal have plads.

Målet med gudstjenestegrupperne er, at gudstjenesten skal opleves som relationsrig. Det er således ikke et mål i sig selv, at flere mennesker skal komme til gudstjeneste⁴, eller at den enkelte gudstjenestegruppe skal forsøge at overgå gudstjenestegruppen fra sidste søndag i kreativitet og gøre gudstjenesten så god som muligt. Målet er heller ikke at aflaste personalet ved at involvere mange frivillige⁵. Målet er fejre relationsrige gudstjenester⁶.

---

¹ Martin Modéus: ”Menneskelig gudstjeneste. Om gudstjenesten som relation og ritual”, Forlaget Alfa 2007, s. 195

² ”Alle, der kommer skal ses, men ingen bør opleve fællesskabstvang...

Mulighederne for relationsfor dybelse er også central for den menneskelige varme. Kan mennesker nærme sig hinanden i tilslutning til højmessens, eller bliver det nødvendigt at gå med i en gruppe i kirkens hverdagsarbejde for at kunne få kristne venner? I så fald er menigheden i praksis organiseret på en måde, som trækker mennesker bort fra gudstjenesten”. Menneskelig Gudstjeneste, s. 133

³ Menneskelig Gudstjeneste, s. 27ff.

⁴ Menneskelig Gudstjeneste, s. 270

⁵ ”Et arbejde med delagtighedsstrukturer sigter ikke mod at gøre arbejdet praktisk, udfylde personalemangel eller at aktivere mennesker som en eller anden slags medhjælpere... Delagtighedsstrukturens hensigt er at hjælpe os til at

Når man indgår i en relation, er man ikke blot passiv modtager eller ”konsument”, men man bidrager til fællesskabet med det, man kan. Modéus skriver:

”Relationen handler ikke bare om at få noget, men også om at give noget. Jeg går ikke kun i kirke for min egen skyld, - for at ”få noget ud af det” – men for at tage plads i en relation, som både Gud og mennesker er en del af. Undertiden får jeg ikke selv noget ud af det – men sådan er det vel også, når man mødes i andre sammenhænge. Jeg er der også for de andres skyld.”⁷

Menighedens gudstjeneste

Ud fra den lutherske tanken om det almindelige præstedømme ser vi gudstjenesten som menighedens gudstjeneste. Gudstjenesten er ikke ejet af præsten og de ansatte. Den er heller ikke ejet af kirken som organisation eller institution. Vi fejrer ikke gudstjeneste i Gellerup, fordi folkekirken som organisation har en strategi om, at der skal tilbydes gudstjenester som en serviceydelse ud over hele landet, også i Gellerup. Vi fejrer gudstjenester i Gellerup, fordi nogle kristne på vores sted ønsker at fejre gudstjeneste sammen. Til hjælp derfor har menigheden kaldet og ansat præster og personale, men gudstjenesten er stadig menighedens.

For at udtrykke, hvordan dette fælles ejerskab kan komme til udtryk på en synlig måde, benytter Martin Modéus udtrykket ”delagtighed” i flere forskellige aspekter⁸:

Praktisk delagtighed

Praktisk delagtighed er en enkel og tryk måde at skabe relationer på. Det kan dreje sig om alt fra uddeling af salmebøger til fælles samtale om prædikenens indhold eller form. Her er mulighed for, at alle kan deltage, uanset om man har lyst til konkrete og afgrænsede opgave at løse, eller man er fyldt af visioner og drømme om langsigtede ændringer af liturgien. Her er plads for dem, der er praktikere, og for dem, der gerne vil snakke personlig tro. Gennem det konkrete arbejde om søndagens gudstjeneste opbygges et arbejdsfællesskab, der ganske automatisk gøder de menneskelige relationer. For de ansatte giver en gudstjenestegruppe en mulighed for, at man som ansat kan være medskaber på en gudstjeneste, hvor man via gudstjenestegruppen har fået en pejling af, hvad der er centralt i menighedens liv netop nu. Således kan salmevalg, tematik og prædiken afspejle menighedens liv, og er ikke blot udtryk for de ansattes personlighed eller de ansattes gæt om, hvad menigheden er optaget af.

Gennem gudstjenestegrupperne får medlemmer af menigheden ansvar for mange forskellige opgaver i gudstjenesten. Gudstjenesten er ideelt struktureret således, at den ikke kan gennemføres, hvis ikke der er mange frivillige, der hjælper til. Gennem gudstjenestegruppen er gruppens medlemmer med til at definere gruppens opgaver, de fordeler dem selv mellem sig og har ansvaret for deres udførelse. Det er således tydeligt, at lægfolkene ikke ”hjælper præsten”, men snarere er det præsten og de øvrige ansatte, som hjælper gruppemedlemmerne med at løse den opgave at fejre gudstjeneste.

Den grundlæggende tanke er ikke, hvor få (ansatte), der skal til for at ”køre” en gudstjeneste, men snarere hvor mange vi kan knytte til gudstjenesten og gøre gudstjenestens gennemførelse afhængig af. Ikke: ”få gør alt”, men ”mange gør noget”.

For at gudstjenesten kan leve op til kriteriet om at skabe rum for relationen til Gud, mig selv og medmennesket, er det afgørende, at den ligner sig selv fra søndag til søndag. Derfor tilstræber vi ikke ”engangs-gudstjenester”. Tanken om, at det er særgudstjenester, der trækker folk

---

blive, hvad vi er: mennesker som fejrer gudstjeneste i de tre relationer... de vanlige kirkegængere får mulighed for at fordybe deres relationer til hinanden og ikke bare til de kirkeligt ansatte.” Menneskelig Gudstjeneste, s. 258f.

⁶ Menneskelig Gudstjeneste, s. 263

⁷ Menneskelig Gudstjeneste, s. 93

⁸ Menneskelig Gudstjeneste, s. 138ff. Ud over de her nævnte fire ”delagtigheder” taler Martin Modéus endvidere om ”dialog-delagtighed”, hvormed han mener, at der i gudstjenesten er elementer, hvor hele menigheden får lov at tage ordene i sin mund – dette kan være igennem en veksellæst GT-salme, en veksel-læst bøn el. lign. Pointen er, at den enkelte gudstjenestedeltager får en konkret mulighed for interaktion.

til menigheden, er således afløst af tanken om den relationsrige gudstjeneste, der fordrer genkendelighed. Til dagligt er gudstjenestegruppernes opgave derfor blot at gøre arbejdet til næste søndags gudstjeneste ud fra den helt normale liturgi. Ved dette engagement bliver gudstjenestegrupperne godt rustet til det overordnede liturgiske udviklingsarbejde, der sker gennem lejlighedsvis møder for alle, som er med i en gudstjenestegruppe, og andre interesserede. Ansvaret for det vedvarende arbejde med liturgiske tilslibninger bliver således hele menighedens fælles ansvar.

Repræsentativ delagtighed

Det er vigtigt, at mange forskellige mennesker med forskellig baggrund og forskellig alder er aktive i gudstjenesten. Når en ung er aktiv i gudstjenesten, vil andre unge let kunne identificere sig med vedkommende og se sig selv repræsenteret og tænke, at ”det kunne lige så godt have været mig, der læste den tekst” – og ligesådan med andre grupper i menigheden. Ved at forskellige mennesker er aktive i hver gudstjeneste, vil gudstjenesten ikke opleves som særligt de ældres gudstjeneste, akademikernes, danskernes, de missionskes osv. I sammensætningen af gudstjenestegrupperne opfordrer vi derfor til, at man tager hensyn til forskellighed. Samtidig må vi have øje for, at nogle målgrupper i menigheden måske kun vil deltage i gudstjenestegrupperne, hvis der er flere ligesindede med i en gruppe.

Magt-delagtighed

Gudstjenestegrupperne mødes forud for gudstjenesten og fordeler praktiske opgaver og taler om mulige temaer for prædikenen og mulige salmer. Menigheden får således indflydelse på gudstjenesten. Forholdet mellem de ansatte og menigheden er ikke et producent-konsumentforhold, hvor de ansatte producerer formfuldendte gudstjenester til konsumenterne, men gudstjenesten er et fælles anliggende – også hvad indflydelse/ magt angår.

Dette nye forhold mellem ansatte og menighed betyder, at de ansatte får nye roller. Det er ikke i lige så høj grad de ansattes rolle at udføre opgaver, som det er at hjælpe og støtte de frivillige i at varetage deres roller. Med Modéus ord bliver de ansattes rolle i højere grad at ”give plads, være generøs og berede vejen for mennesker”⁹.

Perspektiv-delagtig

At mange forskellige slags mennesker er aktive i gudstjeneste er med til at sikre et inkluderende perspektiv i gudstjenesten – dvs. at gudstjenesten ikke opfattes ensidigt som tilrettelagt ud fra en bestemt gruppes perspektiv. Med Martin Modéus’ ord, handler det om, at

”...vi stræber efter, at gudstjeneste skal blive inkluderende, hvad glæder alder, køn, socioøkonomiske faktorer og hhv. hetero- og homoperspektiv...”¹⁰

Et inkluderende sprog i gudstjeneste handler også om at undgå et ”os-og-dem”-perspektiv. Vi skal ikke nøjes med at tale om ”de syge”, ”de sørgende”, ”de ensomme” osv., men mere inkluderende f.eks. tale om ”de syge her blandt os”, eller ”os, når vi er syge”.

Et eksempel på et ekskluderende perspektiv kan være, hvis prædikenen ensidigt inddrager eksempler fra hverdagslivet hentet fra en gennemsnits-dansk kernefamilie (F.eks.: ”Nu glæder vi os til, at vi alle om lidt skal hjem i familiens skød og hygge os og pakke julegaver op”). En del ved en juleaftensgudstjeneste vil ikke kunne dele dette perspektiv. Gudstjenesten må derfor i ordvalg og i synligt udtryk (hvem, der er aktive i gudstjenesten) søge at være inkluderende, så ingen føler, at man er forkert som menneske eller som kristen, hvis man ikke lever op til bestemte idealer. Man kan undersøge gudstjenestens perspektiv ved at forsøge at ”læse” gudstjenesten med forskellige ”briller” – en singles briller, en ældres briller, en småbørnsfamilies briller osv.

⁹ Menneskelig Gudstjeneste, s. 267

¹⁰ Menneskelig Gudstjeneste, s. 144

I en gudstjeneste, der er båret af relationer, vil der i højere grad være en viden om, hvad der rører sig i menighedens og den enkeltes liv. Dermed bliver det inkluderende perspektiv ikke blot afhængigt af præstens "gefühl", men er gennem gudstjenestegruppen et fælles ansvar.

Perspektiv-deltagelse kan også hænge sammen med, hvad Modéus kalder menigheds- og individ-niveau. Igennem hele gudstjenesten defineres menigheden og den enkelte igennem bønner, salmer, trosbekendelse, prædiken osv. I trosbekendelsen definerer kirken som historisk institution vores tro. Allerede gennem indgangsbønnen begynder denne definerende. I Gellerup kirke lyder de første ord af indgangsbønnen: "Herre vi er kommet her for at møde din kærlighed og sandhed" (Holger Lissner, Kollekt og Bønner s. 11). Hvis den enkelte skulle definere sig selv, kunne der måske være helt andre grunde til at komme i kirke (måske: "Jeg er kommet i kirke for at se Nikolaj blive døbt" osv.)

Menigheden og den enkelte defineres altså igennem gudstjenesten; men menigheden eller den enkelte får ofte ikke lejlighed til at definere sig selv eller selv at definere sin tro. Når dette sker, er det netop udtryk for, at menigheds- og individniveauet får plads. Gennem samtalen i gudstjenestegruppen, bliver vi ikke kun defineret, men er selv med til at definere os selv og vores tro, hvilket afspejles igennem salmevalg og prædikens temaer, og ved at én eller flere fra gudstjenestegruppen er med til at bede og evt. formulere kirkebøn.

Der bliver således en dobbeltbevægelse: På den ene side kastes der lys ind over vores liv af gudstjenestens læsninger, bønner osv., men vi er også selv med til at formulere perspektivet igennem en samtale om, hvad gudstjenesten gør ved mig og ved os som menighed. Martin Modéus skriver således om prædiken:

"I stedet for at være præstens tekstudlægning for menigheden, bliver prædiken en del af en løbende refleksion over universelle tekster om, hvad det indebærer at være bedende og søgende og Jesu venner på netop det sted, hvor menigheden befinder sig... Teologien kommer på denne måde ikke ud fra præstens tanker, men fra den gudstjenestefejrende menigheds dyb, på menighedsniveau".¹¹

2e. Opsamling

Med gudstjenestegrupperne ønsker vi

- at gudstjenesten er relationsrig og byder ind til fællesskab
- at mange kan føle sig inkluderede i gudstjenesten (bl.a. ved praktisk og repræsentativ delagtighed)
- at menigheden er gudstjenestens subjekt (bl.a. gennem magt-deltagelse og perspektiv-deltagelse)
- at synliggøre os som mennesker for hinanden i kirkerummet, og derved synliggøre et fællesskab som rummer forskellighed
- at menigheden er med til at præge den kontinuerlige udformning af gudstjenesten kommunikativt, liturgisk, musikalsk etc. – både i det små fra søndag til søndag, og på de større, overordnede linjer
- at det er nemt at få tilknytning til kirken som nytillkommen, ved at flere har ansvar for at se og tage imod nye, og at det er nemt at blive inviteret med i et fællesskab

3. Gudstjenestegruppernes opgaver

For nuværende (efterår 2018) har gudstjenestegrupperne følgende opgaver:

3a. Gudstjenestegruppemødet tirsdag aften

- tovholderen indkalder, rammesætter og leder gudstjenestegruppemødet, som typisk finder sted tirsdag aften kl. 18.30 – 19.30. Gudstjenestegruppen kan sammen med præsten aftale et andet mødetidspunkt. Man melder afbud til tovholderen, hvis man er forhindret i at komme til gudstjenestegruppemødet eller gudstjenesten om søndagen
- "obligatoriske" punkter er:

---

¹¹ Menneskelig gudstjeneste, s. 101

- læsning af evangelieteksten. Evt. kan alle søndagens læsninger læses, og i den nuværende højmesseliturgi vælger vi mellem den gammeltestamentlige læsning og epistellæsningen.
  - samtale om søndagens evangelietekst (eller stille meditation over teksten, hvorefter vi deler vores tanker).
  - input til salmer
  - fordeling af praktiske opgaver i gudstjenesten
- Rammesætningen for mødet kan indeholde:
    - En salme eller et Taizé-vers (som begyndelse eller afslutning)
    - en fri bøn eller en bøn fra salmebogen (eller andre kilder) eller Fadervor (som begyndelse eller afslutning); tovholderen kan selv bede, eller spørge en anden om at bede en bøn
    - en ”runde”, hvor vi ”kommer til stede” og kort siger, hvad der rører sig i mit liv
  - Den indholdsmæssige snak om gudstjenesten kan indeholde:
    - definering af et tema eller en overskrift for gudstjenesten
    - et forslag til et billede til skærmen
    - et forslag til en ”tænke-ting” som står i kirkerummet, og som tematiserer søndagens gudstjeneste, eller en ”sans-ting”, som f.eks. deles ud i indgangen til hver kirkegænger
    - den indholdsmæssige samtale kan også tage form af en samtale om kirkebønnen, og gudstjenestegruppens medlemmer kan tage ansvar for at skrive en del af kirkebønnen.

3b. Højmassen søndag

- gudstjenestegruppemedlemmer kan (hvis de vil) hænge salmenumre op på nummertavlerne (husk at kommunikere til kirketjeneren vedr. dette)
- gudstjenestegruppemedlemmerne og præsten mødes kl. 9.30, beder en bøn for gudstjeneste og følger op på praktiske aftaler
- gudstjenestegruppemedlemmer byder velkommen i indgangspartiet og uddeler salmebøger
- gudstjenestegruppemedlemmer spørger folk om at deltage i procession ifbm. internationale gudstjenester, spørger børn om at bære vand ind ifbm. dåb, finder et barn, som giver dåbsgaven
- et gudstjenestegruppemedlem beder indgangsbøn
- et gudstjenestegruppemedlem læser en bibellæsning (GT eller epistel)
- et gudstjenestegruppemedlem kan bede en del af kirkebønnen
- et gudstjenestegruppemedlem henter børnene fra børnekirke i kirkens underetage
- et gudstjenestegruppemedlem deler brød ud ved nadver
- et gudstjenestegruppemedlem læser meddelelser og beder udgangsbøn
- det er fælles ansvar for gudstjenestegruppens medlemmer at være med til at se og hilse på nye under kirkekaffen

4. Organisering

a. Rekruttering til grupperne

Det er vigtigt med en personlig invitation. Det er særligt tovholderens, gudstjenestegruppemedlemmernes og præsternes opgave at spørge. Der fortælles jævnligt i meddelelserne om muligheden for at komme med i en gudstjenestegruppe.

b. Tovholderens ansvar

Tovholderen har ansvar for:

- i samarbejde med de øvrige tovholdere og præsterne at lægge gudstjenesteplan for, hvornår de enkelte grupper har ansvaret for gudstjenesten
- at indkalde til det gudstjenesteforberedende møde
- at lede det gudstjenesteforberedende møde
- at være tovholder søndag morgen og den, man melder fra til, hvis man får forfald
- tovholderen er med til jævnlige møder sammen med de øvrige tovholdere og møder for alle i gudstjenestegrupperne

- tovholderen skaber gode rammer for at et godt arbejdsfællesskab i gruppen, hvor hver enkelt medlem bliver set og får mulighed for at modtage og bidrage til kirkens liv og vækst

- tovholderen har mulighed for supervision fra én af præsterne ifht. sin tovholderopgave

- tovholderen indgår i Netværket, bestående af MR og ansatte og andre tovholderen i kirken.

Netværket består af en bred gruppe af mennesker, der forpligter sig på, og bruger tid og energi på sammen at tænke fremadrettet, fokuseret, kritisk og energisk på, hvordan vi kan være kirke på dette sted. Som del af netværket bidrager tovholderne til at Gellerup Kirke giver gode rammer for et levende menighedsliv ved at være seismografer, der er med til at fornemme behov, nye ideer, nye mennesker der skal inviteres ind i et etableret eller kommende arbejde/fællesskab.

Det er et ideal, at tovholderne (af gudstjenestegrupperne og andre grupper) ikke er menighedsrådsmedlemmer eller ansatte ved kirken, så vi sikrer en større gruppe af mennesker, der kan være sammen om at skabe en bred åbenhed for, at alle interesserede kan få mulighed for at bidrage til kirkens arbejde og indgå i fællesskaber.

c. Gudstjenestegruppens sammensætning

- Vi opfordrer til, at grupperne så vidt muligt er blandede, så forskellige typer af mennesker møder hinanden og danner relationer på tværs, så gudstjenesten på denne måde (måske ubevidst) opleves som båret af relationer. Grupperne bliver således en måde for menigheden at møde hinanden på.

- Vi vil gerne opfordre/ udfordre til, at gruppen afspejler en vis forskellighed (kvinder, mænd, unge, børnefamilier, ældre, internationale kristne), så forskellige mennesker fra forskellige grupper i menigheden møder hinanden og danner relationer. Men det kan også være en virkelighed, at der skal være nogen af "samme type" i grupperne, for at man synes, det er motiverende at deltage.

- Det er vigtigt, at grupperne er åbne, og at nye i menigheden hurtigt får mulighed for at komme med (det skal være let at komme med, OG det skal være let at gå ud!). Det er vigtigt med forskellige typer af opgaver i grupperne, så forskellige typer af mennesker føler det tiltrækkende at være med i en gruppe – og uanset om man har en stor kirkelig eller gudstjenestelig indfældethed eller ej – og uanset om man har lyst til at "træde frem" i gudstjenesten og læse eller bede bønner, eller om man hellere vil have en opgave af mere praktisk karakter.

- Når man indtræder i gruppen får man en grundig introduktion til gruppens arbejde af tovholderen, samt introduktion til hver enkelt arbejdsopgave – hvor vi står, når vi beder ind- og udgangsbøn, læser tekster, hvordan vi gør, når vi uddeler nadver osv., så man føler sig tryk. Det skal være legitimt at sige nej tak til arbejdsopgaver, man ikke ser sig selv i for nuværende.

- Det er vigtigt ikke kun at spørge "kernemenigheden" om at deltage i gudstjenestegrupperne, men også tænke over hvem, som har brug for "et påskud" for at komme i kirken.

d. Forskellige gudstjenestegrupper

Igennem de år, vi har arbejdet med gudstjenestegrupper, har det vist sig, at der kan være en fordel i, at visse grupper har en særlig profil. På et tidspunkt havde vi en "kreativ gudstjenestegruppe", som særligt lagde vægt på det sanselige i gudstjenesten – et skærbillede til skærmene, en tænketing i midten af rummet, en sanseting, som blev uddelt i indgangspartiet ol.

Pt. har vi 5 gudstjenestegrupper, hvoraf to har en særlig profil:

For nuværende har vi en meditativ gudstjenestegruppe, som indleder gudstjenestegruppemødet med en Taizé-sang og en bøn, og derefter mediterer i stilhed over evangelielæsningen i ca. 20 minutter, hvorefter gruppen én efter én, ukommenteret og efter tur deler deres tanker.

Og vi har en international gudstjenestegruppe, som tager særligt ansvar for de internationale gudstjenester. Det har vist sig som en vigtig motivationsfaktor for denne gruppe at invitere ind i et fællesskab af andre kristne fra den store verden, og i denne gruppe spiller spisefællesskab og socialt samvær en vigtig rolle.

Vi har en åbenhed for at tænke andre gudstjenestegrupper med særlige profiler.

E. Overordnet struktur

- MR/ liturgiudvalget er ansvarlig for, at der jævnligt holdes møder for tovholderne
- MR/liturgiudvalget er ansvarlig for, at der jævnligt holdes inspirationsmøder for alle i gudstjenestegrupperne, hvor man kan få redskaber til at varetage sine opgaver i gudstjenestegrupperne, og hvor arbejdet kan evalueres og udvikles.
- MR/ liturgiudvalget er ansvarlig for at inddrage gudstjenestegrupperne og hele menigheden i den overordnede udvikling af søndagshøjmesseerne

F. Hvilke gudstjenester varetages af gudstjenestegrupper?

Søndagshøjmesse varetages som hovedregel af en gudstjenestegruppe.

- Der er ikke gudstjenestegrupper på i skolernes sommerferie
- Der er ikke en gudstjenestegruppe på i juleferien
- I forbindelse med andre højtiderne (påske, Kr. Himmelfart og pinse) aftales det med tovholderne, hvilke helligdage, en gudstjenestegruppe er ansvarlig for gudstjenesten
- Som hovedregel er der ikke gudstjenestegrupper på ved konfirmationsgudstjenester, da konfirmander og konfirmanders familie involveres i at bede bønner, læse tekster mv.
- Pt. er der ikke gudstjenestegruppe på ifbm. BUSK-gudstjenesten sidste søndag i oktober, da denne gudstjeneste har en helt særlig målgruppe og en særlig liturgi

Revideret august 2018/ NH.